

Laidiens: 21.06.2002., Nr. 94

Precizēts 08.10.2002., Latvijas Vēstnesis Nr.144 (2719)

Ministru kabineta noteikumi Nr.219

Rīgā 2002.gada 28.maijā (prot. Nr.22, 41.§)

Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem un darbinieku darba braucieniem saistītie izdevumi

Izdoti saskaņā ar likuma

“Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”

9.panta pirmās daļas 16.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā atlīdzināmi izdevumi, kas saistīti ar darba (dienesta) un mācību komandējumiem (turpmāk — komandējums), kā arī darbinieku darba braucieniem, ja viņu darbs vai dienests saistīts ar izbraukumiem un pārvietošanos vai ja darbs norisinās ceļā (turpmāk — darba brauciens), un izdevumu diennakts normas, kas piemērojamas, aprēķinot komandējuma (darba brauciena) izdevumus uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību), organizāciju, iestāžu un citu institūciju (turpmāk — institūcija) darbiniekiem, ierēdņiem, militārpersonām, komandējošajam sastāvam un citām fiziskajām personām, kuras ir algas nodokļa maksātājas (turpmāk — darbinieki) un dodas komandējumā (darba braucienā) Latvijas Republikā vai uz ārvalstīm.

2. Par komandējumu uzskatāms ar institūcijas vadītāja rakstisku rīkojumu apstiprināts darbinieka brauciens uz noteiktu laiku uz citu apdzīvotu vietu Latvijas Republikā vai uz ārvalstīm, lai:

2.1. pildītu darba (dienesta) uzdevumus;

2.2. papildinātu zināšanas un paaugstinātu kvalifikāciju (mācību komandējums).

3. Par darba braucienu šo noteikumu izpratnē uzskatāms darbinieka darbs vai dienests, ja tas saskaņā ar noslēgto darba līgumu un atbilstoši nozares ministrijas apstiprinātajam profesiju (amatu) uzskaitījumam ir saistīts ar izbraukumiem un pārvietošanos vai ja darbs norisinās ceļā Latvijas Republikā vai ārvalstīs.

4. Šajos noteikumos minētajām izmaksām tām noteikto normu ietvaros ir kompensācijas raksturs, un saskaņā ar likumu “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” un likumu “Par valsts sociālo apdrošināšanu” tās nav apliekamas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli un par tām nav veicamas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

5. Norēķinoties ar institūciju darbiniekiem par komandējumā (darba braucienā) izlietotajiem līdzekļiem, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekama tā izdevumu daļa un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

saskaņā ar likumiem veicamas par to izdevumu daļu, kas pārsniedz šajos noteikumos noteiktās normas:

5.1. komandējuma dienas naudai;

5.2. darba brauciena kompensācijai par papildu izdevumiem, kas darba specifikas dēļ rodas ceļā;

5.3. darba brauciena izdevumiem par viesnīcu (naktsmītņi).

6. Komandējuma ilgumu nosaka institūcijas vadītājs. Budžeta iestādēm, valsts uzņēmumiem, kā arī uzņēmējdarbības, kurās valsts vai pašvaldību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 %, komandējums nedrīkst būt ilgāks par 30 dienām (izņemot mācību komandējumus), neskaitot laiku, ko darbinieks pavada ceļā. Ja nepieciešams, institūcijas vadītājs komandējuma laiku var pagarināt.

7. Darbiniekam par komandējuma laiku atlīdzina šādus izdevumus:

7.1. dienas naudu, lai kompensētu papildu izdevumus, kas rodas komandējuma laikā (piemēram, par ēdināšanu, dažādiem pakalpojumiem);

7.2. ceļa (transporta) izdevumus:

7.2.1. līdz komandējuma vietai un atpakaļ līdz pastāvīgajai darba (dienesta) vietai;

7.2.2. pārbraukšanas izdevumus no vienas ārvalsts uz otru (ja darbinieks nosūtīts uz vairākām valstīm) atbilstoši iesniegto biļešu cenai;

7.2.3. par braukšanu ar kopējās lietošanas transportlīdzekļiem (arī taksometru) līdz lidostai, dzelzceļa stacijai, autoostai, kuģu piestātnei un no tām (arī no dzīvesvietas un atpakaļ), ieskaitot pasažieru apdrošināšanas obligātos maksājumus, ja ir iesniegti attiecīgos izdevumus apliecinoši dokumenti (izdevumus par braucienu ar taksometru, ja tie ir bijuši pamatoti, var atlīdzināt ar institūcijas vadītāja atļauju);

7.2.4. par degvielu (ja darbinieks brauc ar personisko vai dienesta autotransportlīdzekli) saskaņā ar institūcijas vadītāja apstiprināto brauciena maršrutu un kilometrāžu, kā arī nepieciešamo attiecīgās markas degvielas daudzumu, ja ir iesniegti degvielas uzpildīšanas staciju izdoti dokumenti (piemēram, kvītis, čeki), kas apliecina minētos izdevumus;

7.2.5. par autotransportlīdzekļu apdrošināšanu, ja ir iesniegti attiecīgi dokumenti;

7.3. izdevumus par bagāžas pārvadāšanu, ja tā saistīta ar institūcijas vajadzībām;

7.4. izdevumus par viesnīcu (naktsmītņi);

7.5. izdevumus, kas saistīti ar izbraukšanas dokumentu noformēšanu;

7.6. komisijas maksu bankas iestādei, ja bankā notikusi čeku vai valūtas apmaiņa pret citas valsts valūtu (atbilstoši noteiktajai komandējuma izdevumu summai vai avansam);

7.7. ārvalstīs veikto pārbraucienus izdevumus, ja tie paredzēti komandējuma dokumentā un ir iesniegti attiecīgi dokumenti, kas apliecina minētos izdevumus. Darbinieka braukšanas izdevumus attiecīgās valsts pilsētas transportā atlīdzina par summu, kas nepārsniedz 30 % no šai valstij noteiktās dienas naudas normas, ja ir iesniegti šādus izdevumus apliecinoši dokumenti. Atsevišķos gadījumos, ja par vietējā transporta izdevumiem (metro, piepilsētas vai vietējais vilciens) darbinieks nevar uzrādīt attaisnojošus dokumentus (biļete ir palikusi kontroles aparātā), izdevumus var atlīdzināt ar institūcijas vadītāja rakstisku atļauju;

7.8. izdevumus, kas saistīti ar darbiniekam ceļojuma laikā sniedzamās palīdzības apdrošināšanu (ja ir iesniegti attiecīgos izdevumus apliecinājoši dokumenti):

7.8.1. medicīnas un transportēšanas izdevumus;

7.8.2. izdevumus bagāžas apdrošināšanai tās pazaudēšanas, sabojāšanas vai aizkavēšanās gadījumam;

7.8.3. izdevumus, kas rodas reisu aizkavēšanās dēļ;

7.8.4. izdevumus civiltiesiskās atbildības apdrošināšanai attiecībā uz trešajām personām;

7.8.5. izdevumus, kas rodas pirmstermiņa atgriešanās dēļ;

7.8.6. izdevumus, kas rodas neparedzētās situācijās;

7.8.7. izdevumus, kas rodas nelaimes gadījumu dēļ.

Darbiniekam, kas atrodas darba braucienā, atlīdzina papildu izdevumus, kas darba specifikas dēļ rodas ceļā (piemēram, par ēdināšanu, dažādiem pakalpojumiem), un šo noteikumu 7.2.4., 7.2.5., 7.4., 7.5., 7.6. un 7.8.apakšpunktā minētos izdevumus, bet 7.2.1., 7.2.2., 7.2.3., 7.3. un 7.7.apakšpunktā minētos izdevumus atlīdzina, ja nav iespējams tālāk pildīt darba vai dienesta pienākumus un tiek iesniegti attiecīgos izdevumus apliecinājoši dokumenti.

8. Budžeta iestādes darbinieku komandējumiem (darba braucieniem) paredzētā dienas nauda (kompensācija par papildu izdevumiem) un izdevumi par viesnīcu (naktsmītni) nedrīkst pārsniegt šo noteikumu II nodaļā un pielikumā noteiktās komandējuma (darba brauciena) izdevumu samaksas normas. Budžeta iestādes darbinieku komandējuma (darba brauciena) izdevumi tiek atlīdzināti no attiecīgo institūciju uzturēšanai iedalītajiem valsts budžeta līdzekļiem. Pamatojoties uz darbinieka iesniegumu par neparedzētiem apstākļiem komandējuma laikā, ar institūcijas vadītāja atļauju viņam var atlīdzināt faktiskos izdevumus (piemēram, izdevumus par viesnīcu, transporta papildu izdevumus).

9. Šo noteikumu 7.punktā minēto izdevumu atlīdzināšanai (izņemot tos, kurus sedz institūcija, kas darbinieku uzaicinājusi komandējumā) pēc darbinieka rakstiska pieprasījuma ir izsniedzams avanss latos vai konvertējamā valūtā.

10. Ja, izdarot galīgo norēķinu par katru komandējumu (darba braucienu):

10.1. saskaņā ar noteiktajām normām aprēķinātā un darbiniekam izsniegtā avansa summa pārsniedz komandējuma (darba brauciena) izdevumus, darbiniekam ir jāatmaksā avansa atlikuma summa latos (ja avanss izmaksāts latos), attiecīgajā konvertējamajā valūtā (ja avanss izsniegts valūtā) vai atbilstoša summa citā konvertējamā valūtā pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa vai saskaņā ar iesniegto valūtas maiņas kvīti (ja avansā saņemta valūta ārvalstīs apmainīta pret attiecīgās valsts valūtu). Atmaksājamās naudas summas tiek pieņemtas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa norēķinu dienā;

10.2. komandējuma (darba brauciena) izdevumi atbilst noteiktajām normām, bet pārsniedz avansā saņemto summu, darbiniekam pārtērīta summa saskaņā ar iesniegtajiem dokumentiem atlīdzina latos (ja darbinieks bijis Latvijas Republikā) vai pēc viņa izvēles konvertējamā valūtā vai latos (ja darbinieks bijis ārvalstīs) pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa norēķinu dienā.

11. Ja darbiniekam ir nodrošināta bezmaksas uzturēšanās (arī ēdināšanas izdevumu segšana), ar institūcijas vadītāja atļauju par katru komandējuma (darba brauciena) dienu viņam izmaksā līdz 30 % no dienas naudas (kompensācijas par papildu izdevumiem) normas.

12. Ja darbinieks, dodoties komandējumā uz ārvalstīm, atrodas ceļā ilgāk par vienu dienu un tas saskaņots ar tās institūcijas vadību, kas nosūta komandējumā, viņam par laiku, kas pavadīts ceļā, izmaksā dienas naudu pilnā apmērā tās valsts valūtā, uz kuru darbinieks nosūtīts, vai citā konvertējamā valūtā pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa, vai arī latos.

13. Ja darbinieks dodas mācību komandējumā uz laiku, kas ir ilgāks par 30 dienām, tad par laiku, kas pārsniedz 30 dienas, dienas naudu neizmaksā. Valsts sekretārs atsevišķos gadījumos ir tiesīgs no ministrijai iedalītajiem valsts budžeta līdzekļiem noteikt dienas naudu vai tās daļu par mācību komandējuma laiku, kas ir ilgāks par 30 dienām, rakstiski informējot par to Finanšu ministriju un Valsts kontroli.

14. Ja darbiniekam komandējuma (darba brauciena) laikā ir bijušas ar darbu (dienestu) saistītas tālsarunas ar to institūciju, kura viņu nosūtījusi komandējumā (darba braucienā), vai ar citām institūcijām par jautājumiem, kas saistīti ar komandējuma (darba brauciena) mērķi, ar tām saistītos izdevumus ar institūcijas vadītāja atļauju atlīdzina, ja ir iesniegti attiecīgi dokumenti.

15. Komandējuma (darba brauciena) izdevumus darbiniekam atlīdzina tā institūcija, kura viņu sūta komandējumā (darba braucienā).

16. Ja kādus no šo noteikumu 7.punktā minētajiem izdevumiem sedz tā institūcija, kura uzaicinājusi darbinieku komandējumā, vai ārvalstu puse, darbiniekam attiecīgie izdevumi netiek atlīdzināti (izņemot šo noteikumu 11.punktā minēto).

17. Darbiniekam komandējuma laikā tiek saglabāta darba vieta (amats) un likumā noteiktā darba samaksa (atalgojums).

18. Ja darbinieks komandējuma vietā (ceļā) ir aizkavējies:

18.1. slimības dēļ, — pēc slimību apliecinājošu dokumentu iesniegšanas viņam atlīdzina izdevumus par viesnīcu (naktsmītņi) saskaņā ar šo noteikumu II nodaļu un pielikumā noteiktajām normām (izņemot gadījumus, kad darbinieks ārstēties stacionārā), kā arī izmaksā dienas naudu (kompensāciju par papildu izdevumiem) par laikposmu, kamēr darbinieks veselības stāvokļa dēļ nav spējis komandējuma (darba brauciena) laikā pildīt darba (dienesta) pienākumus vai atgriezties pastāvīgajā dzīvesvietā, bet ne vairāk kā par diviem mēnešiem. Darbiniekam par slimības laiku izmaksā pārejošas darbnespējas pabalstu, slimības dienas neiekļaujot komandējuma (darba brauciena) laikā;

18.2. pildot darba (dienesta) pienākumus, kā arī no viņa neatkarīgu iemeslu dēļ (piemēram, biļešu trūkums, lidmašīnas pacelšanās neiespējamība, transportlīdzekļa remonts), — dienas naudu (kompensāciju par papildu izdevumiem) izmaksā un citus izdevumus par dienām, kas pārsniedz noteikto komandējuma (darba brauciena) laiku, darbiniekam atlīdzina, ja institūcijas vadītājs pēc darbinieka atgriešanās pastāvīgajā darba (dienesta) vietā ir motivēti pagarinājis komandējuma (darba brauciena) laiku;

18.3. bez attaisnojoša iemesla, — viņam darba samaksa (atalgojums) par dienām, kas pārsniedz noteikto komandējuma (darba brauciena) laiku, netiek saglabāta un komandējuma (darba brauciena) izdevumi netiek atlīdzināti.

II. Papildnosacījumi komandējumiem

(darba braucieniem) Latvijas Republikā

19. Ja darbinieks bijis komandējumā Latvijas Republikā, viņam atlīdzina:

19.1. izdevumus par braucienu uz komandējuma vietu un atpakaļ uz pastāvīgo darba (dienesta) vietu ar dzelzceļa un ūdens transportlīdzekļiem, kā arī autotransportlīdzekļiem, izņemot taksometru. Ja darbinieks nav uzrādījis dokumentu, kas apliecina viņa braukšanas izdevumus, institūcijas vadītājs ir tiesīgs atļaut atlīdzināt braukšanas izdevumus atbilstoši minimālajai braukšanas cenai (tarifam);

19.2. dienas naudu — trīs latus par katru komandējuma dienu. Ja darbinieks komandējuma laikā katru dienu var atgriezties pastāvīgajā dzīvesvietā un tas ir ekonomiski pamatoti, institūcijas vadītājs var pieņemt lēmumu par dienas naudas atlīdzināšanu 50 % apmērā no minētās summas;

19.3. izdevumus par viesnīcu (naktsmītni), arī izdevumus par vietas rezervēšanu, — saskaņā ar iesniegtajiem samaksātajiem rēķiniem. Budžeta iestāžu darbinieku izdevumiem par viesnīcu (naktsmītni) noteiktā maksimālā norma ir šāda:

19.3.1. Rīgā — 25 lati par diennakti;

19.3.2. citās apdzīvotās vietās — 20 latu par diennakti.

20. Darbiniekam, kas atrodas darba braucienā, tiek atlīdzināti papildu izdevumi, kas darba specifikas dēļ rodas ceļā (piemēram, par ēdināšanu, dažādiem pakalpojumiem), un šo noteikumu 19.3.apakšpunktā minētie izdevumi, bet 19.1.apakšpunktā minētie izdevumi atlīdzināmi, ja nav iespējams tālāk pildīt darba vai dienesta pienākumus un tiek iesniegti attiecīgos izdevumus apliecinoši dokumenti.

21. Kompensācija par papildu izdevumiem, kas darba specifikas dēļ rodas darba brauciena laikā, tiek izmaksāta par katru darba brauciena dienu šo noteikumu 19.2.apakšpunktā noteiktās dienas naudas apmērā. Ja darbinieks var atgriezties pastāvīgajā dzīvesvietā un tiek nodrošināta likumos noteiktā darba un atpūtas režīma ievērošana, minētā kompensācija netiek izmaksāta.

22. Ja viesnīcas (naktsmītnes) rēķinā ir ieskaitīti ēdināšanas izdevumi (vai ir izdots atsevišķs rēķins par viesnīcas brokastīm), izdevumi par apģērbu un apavu tīrīšanu vai to remontu, gludināšanu, kā arī citi personiskie izdevumi, tos samaksā darbinieks no viņam paredzētās dienas naudas (kompensācijas par papildu izdevumiem) summas.

23. Ja darbinieks nav iesniedzis dokumentus, kas apliecina viesnīcas (naktsmītnes) izmantošanu, institūcijas vadītājs ir tiesīgs atļaut izmaksāt darbiniekam summu, kas nepārsniedz dienas naudas (kompensācijas par papildu izdevumiem) normu.

III. Papildnosacījumi komandējumiem

(darba braucieniem) ārvalstīs

24. Ja darbinieks bijis komandējumā (darba braucienā) ārvalstīs, viņam atlīdzina izdevumus:

24.1. par laiku, kad, dodoties uz citu valsti, darbinieks atradies Latvijas Republikas teritorijā, — šo noteikumu II nodaļā noteiktajā kārtībā;

24.2. sākot ar dienu, kad tika šķērsota Latvijas Republikas robeža, dodoties komandējumā, un beidzot ar dienu, kad tika šķērsota Latvijas Republikas robeža, atgriežoties no komandējuma, — saskaņā ar šo noteikumu pielikumā